Ο ΛΕΩΝ ΜΠΛΟΥΜ ΚΑΙ Ο ΣΙΩΝΙΣΜΟΣ

Ὑπὸ PASCAL THEMANLYS

«Ὁ Ἑβραῖος ἔχει τὴν θρησκείαν τῆς Δικαιοσύνης, ὅπως οἱ ὀπαδοὶ τῆς θετικῆς φιλοσοφίας εἶχον τὴν θρησκείαν τῆς Πράξεως ἢ ὁ Ρενὰν τὴν θρησκείαν τῆς Ἐπιστήμης. Ἡ ἰδέα μόνη τῆς ἀναποφεύκτου δικαιοσύνης ἐστήριξε καὶ συνεκέντρωσε τοὺς Ἑβραίους κατὰ τὰς μακρὰς των περιπετείας. Ὁ Μεσσίας των δὲν εἶναι ἄλλο πρᾶγμα παρὰ τὸ σύμβολον τῆς αἰωνίας δικαιοσύνης ἥτις ἀναμφιβόλως δύναται νὰ ἐγκαταλείψῃ τὸν κόσμον ἐπὶ αἰῶνας ἀλλὰ δὲν δύναται νὰ παραλείψῃ ἀπὸ τοῦ νὰ βασιλεύσῃ μίαν ἡμέραν εἰς αὐτόν.» Μὲ αὐτὰς τὰς λέξεις ὁ Λεὼν Μπλοὺμ, ἀρκετὰ ἀπομακρυσμένος ὁ ἴδιος ἀπὸ τὰς πνευματικὰς ἀξίας τοῦ ἰουδαϊσμοῦ ἔκαμε τὸ ἐγκώμιον ἐκείνου ποὺ ἀντεπροσώπευε δι' αὐτὸν μία καταγωγὴ διὰ τὴν ὁποίαν ἦτο ὑπερήφανος.

Ἔνθερμος μαθητὴς τοῦ Ζωρές, ὁ Μπλοὺμ εἶχε ἀσφαλῶς τὴν ἐμμανῆ θρησκείαν τῆς δικαιοσύνης καὶ φαίνεται καθαρὰ ὅτι ἡ τάσις του αὐτὴ ἦτο ἕνα ἀπὸ τὰ αἴτια τοῦ θαυμασμοῦ του διὰ τὴν σιωνιστικὴν προσπάθειαν. Εἰς πολλοὺς Ἑβραίους διανοουμένους τὸ πάθος τῆς δικαιοσύνης συνδέεται ἐθελουσίως μὲ ἕνα εἶδος ἀνταρσίας ἐναντίον τοῦ περιβάλλοντος κύκλου καὶ ἴσως μία ὡρισμένη διάθεσις ἀντιθέσεως δὲν εἶναι ξένη πρὸς τὴν προσκόλλησίν των εἰς τὸν σοσιαλισμὸν καὶ βραδύτερον εἰς τὸν σιωνισμὸν αὐτῶν τῶν ἀφομοιωμένων τέκνων τῆς ἑβραϊκῆς γαλλικῆς ἀριστοκρατίας.

Ὁ Μὰρκ Ζαρμπλοὺμ ὅστις εἰς τοὺς κόλπους τοῦ σοσιαλιστικοῦ κόμματος καὶ ὡς πρόεδρος τῆς Σιωνιστικῆς Ὁμοσπονδίας τῆς Γαλλίας, ἠδυνήθη νὰ εἶναι ὁ μάρτυς ὅλων τῶν τρόπων τῆς σκέψεως τοῦ Λεὼν Μπλοὺμ, διηγήθη πῶς κατὰ τὸν Πρῶτον παγκόσμιον Πόλεμον, ὅταν ἦτο προϊστάμενος τοῦ γραφείου τοῦ ὑπουργοῦ Μαρσὲλ Σεμπά, ὁ Μπλοὺμ ὑπεστήριξε αὐθορμήτως τὰς σιωνιστικὰς διεκδικήσεις παρὰ τῷ Ὑπουργῷ καὶ εἰς τὰς γαλλικὰς κυβερνητικὰς σφαίρας.

Ἡ στάσις αὐτὴ ἔκαμε εὐχάριστον ἔκπληξιν εἰς τὸν Μὰρκ Ζαρμπλοὺμ ὅστις κατέστησε γνωστὰ τὰ ἐπιδεικνυόμενα ἀπὸ τὸν Λεὼν Μπλοὺμ αἰσθήματα εἰς τὸν Χαΐμ Βάϊτσμαν. Ὁ μέγας ἡγέτης τοῦ γαλλικοῦ σοσιαλισμοῦ ἐπέπρωτο ὀλίγον βραδύτερον νὰ γίνῃ ὁ φίλος καὶ θαυμαστὴς τοῦ Βάϊτσμαν.

Ἀπὸ ἔτους εἰς ἔτος, ἡ συμπάθεια τοῦ Μπλοὺμ ἐγένετο ὅλο καὶ περισσότερον μεγαλειτέρα. Τὸ 1928 ἐκυκλοφόρησε ἕνα φυλλάδιον: «Τὸ παγκόσμιον καθῆκον ἔναντι τῆς Ἐθνικῆς Ἑβραϊκῆς Ἑστίας» εἰς τὸ ὁποῖον ὁ Λεὼν Μπλοὺμ συνηγορεῖ ὑπὲρ μιᾶς διεθνοῦς οἰκονομικῆς βοηθείας διὰ τὴν ἀνάπτυξιν τῆς ἑβραϊκῆς Παλαιστίνης. Ἔνθερμος Γάλλος πατριώτης, διακαὴς θαυμαστὴς τῆς Μεγάλης Βρεταννίας καὶ θερμὸς φίλος τοῦ Ἰσλάμ, ὁ Μπλοὺμ ἔφθανε νὰ ἐναρμονήσῃ τὰς διαφορετικὰς αὐτὰς τάσεις μὲ τὸ τόσον ζωηρὸν ἐνδιαφέρον τὸ ὁποῖον ἔτρεφε πρὸς τὸ σιωνιστικὸν ζήτημα. Τὸ τέλος Αὐγούστου τοῦ 1929 εἰς τὴν Ζυρίχην ὑπῆρξε ἕνας ἀπὸ τοὺς τρεῖς Γάλλους ἀντιπροσώπους εἰς τὴν συνέλευσιν διὰ τὴν ἵδρυσιν τοῦ Ἑβραϊκοῦ Πρακτορείου, εἰς τὸ ὁποῖον ὁ Βάϊτσμαν ἤθελε νὰ συγκεντρώσῃ εἰς ἕνα ἀντιπροσωπευτικὸν ὀργανισμὸν τοῦ παγκοσμίου ἑβραϊσμοῦ τοὺς φίλους μὴ σιωνιστὰς τῆς ἐθνικῆς Ἑστίας. Ὁ Λεὼν Μπλοὺμ ἐξεφώνησε ἐκεῖ ἕνα λόγον ἀντάξιον τοῦ θάρρους του καὶ τῆς σταθερᾶς του αἰσιοδοξίας. Τὸ ἴδιο αὐτὸ θάρρος καὶ ἡ ἰδία αὐτὴ αἰσιοδοξία τὸν παρεκίνησαν νὰ ἀρνηθῇ νὰ ἐγκαταλείψῃ τὴν Γαλλίαν ὑπὸ τὴν γερμανικὴν κατοχήν, παρὰ τοὺς κινδύνους ποὺ διέτρεχε ὁ πρώην πρόεδρος τῆς κυβερνήσεως τοῦ Λαϊκοῦ Μετώπου.

Ἀντιθέτως πρὸς τὰς ἐπιμόνους συκοφαντίας, ὁ Λεὼν Μπλοὺμ, ὅπως οἱ ἀδελφοί του, εἶχε βαθείας παρισινὰς ρίζας, ἐφ' ὅσον ὁ πατήρ του, καταγόμενος ἀπὸ τὸν Κάτω Ρῆνον, εἶχε ἐγκατασταθῆ εἰς τὸ Παρίσι ἀπὸ τὸ 1848. Ἐγνώρισα προσωπικῶς τοὺς τέσσαρας υἱοὺς τοῦ ἐργοστασιάρχου αὐτοῦ κορδελῶν. Δύο ἐξ αὐτῶν ἐξωρίσθησαν: Ὁ Ζὼρζ λεπτὸς καὶ εἰλικρινὴς καὶ ὁ Ρενὲ διευθυντὴς τῶν Μπαλλέτων τοῦ Μόντε Κάρλο, ποὺ ἐλάμβανε μέρος εἰς κάθε καλλιτεχνικὴν ἐξωτερικὴν ἐκδήλωσιν. Συνήντησα κατὰ τὸν πόλεμον ἕνα ἄλλον ἀδελφὸν τοῦ Λεὼν Μπλοὺμ ὅστις κρατηθεὶς ὀλίγας ἑβδομάδας εἰς μίαν πόλιν τῶν Πυρηναίων, δὲν παρεδόθη εἰς τὴν Γκεστάπο ἀπὸ τὰς γαλλικὰς ἀρχάς. Ὅσον ἀφορᾶ τὸν Λεὼν Μπλοὺμ τὸν ἴδιον, εἶναι γνωστὴ ἡ ἱστορία τῆς φυλακίσεώς του, ἡ ὑπερήφανος ἄμυνά του κατὰ τὴν δίκην τοῦ Ριὸμ καὶ ἡ μεταφορά του εἰς τὴν Γερμανίαν.

Δὲν εἶχον τὴν τιμὴν νὰ τὸν ἐπανίδω μετὰ τὸν πόλεμον. Ἦτο βαθέως συγκεκινημένος ἀπὸ τὴν ἵδρυσιν εἰς τὸ Ἔρετς Ἰσραὲλ τοῦ χωρίου Κφὰρ Μπλοὺμ, ἐγκαινιασθέντος ὑπὸ τοῦ Μωσὲ Σαρὲτ τὸ 1943.

Τότε ἔγραφε εἰς τὸν Χαΐμ Βάϊτσμαν: «Δι' ἐμέ, τὸ εἶπα εἰς τὸν Ζαρμπλούμ, τὸ αἴσθημά μου εἶναι ὅτι ὅσον εἶναι μεγαλείτεραι αἱ δυσκολίαι τόσον περισσότερον ὀφείλομεν νὰ προσπαθήσωμεν νὰ τὰς ὑπερπηδήσωμεν μίαν φορὰν διὰ πάντα ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ τῆς εἰρήνης.» Εἰς βίαια ἄρθρα, ὁ Μπλοὺμ ἐξεγείρεται ἐναντίον τῆς περιοριστικῆς πολιτικῆς τῆς σοσιαλιστικῆς κυβερνήσεως τῆς ἐντολοδόχου δυνάμεως: «Πῶς νὰ παραδεχθῶμεν ὅπως οἱ ἐπιζήσαντες τοῦ Λουβλίνου καὶ τοῦ Γκέτο τῆς Βαρσοβίας, ὅπως τὰ ὀρφανὰ παιδιὰ τῶν θανατωθέντων εἰς τὸ Ἄουσβιτς ἴδουν νὰ τοὺς ἀρνοῦνται τὴν ἀποβίβασιν εἰς τὴν γῆν ὅπου ἐπιθυμοῦν νὰ ζήσουν μίαν νέαν πατρίδα;» Χάρις εἰς τὴν ἐπέμβασίν του παρὰ τῷ Ἐδουάρδῳ Ντεπρὲ καὶ τῷ Ἀνδρέα Μπλουμέλ, ἡ γαλλικὴ κυβέρνησις ἀνθισταμένη εἰς τὴν πίεσιν τοῦ Λονδίνου, ἠρνήθη νὰ ὑποχρεώσῃ τοὺς διασωθέντας ἀπὸ τὰ στρατόπεδα τῆς Γερμανίας νὰ ἀποβιβασθοῦν ἀπὸ τὸ «Ἔξοδος».

Ὁ Μὰρκ Ζαρμπλοὺμ διηγήθη εἰς ἄρθρον του δημοσιευθὲν εἰς τὴν Νταβὰρ πῶς κατὰ τὴν παραμονὴν τῆς ψήφου τοῦ ΟΗΕ τὸν Νοέμβριον τοῦ 1947, ἐπεκοινώνησε τὸ μεσονύκτιον μὲ τὸν γηραιὸν ἡγέτην διὰ νὰ τοῦ μεταβιβάσῃ μίαν ἐπείγουσαν ἔκκλησιν τοῦ Προέδρου Βάϊτσμαν. Ὅπως τοῦ ἐζητήθη, ὁ Μπλοὺμ ἐπενέβη παρὰ τῇ γαλλικῇ κυβερνήσει ἥτις ἀπεφάσισε τότε νὰ δώσῃ διαταγὴν εἰς τὴν ἀντιπροσωπείαν της τοῦ ΟΗΕ νὰ ψηφίσῃ ὑπὲρ τοῦ διαχωρισμοῦ τῆς Παλαιστίνης.

Ὁ Μὰρκ Ζαρμπλοὺμ διηγεῖται ἀκόμη τὴν συνομιλίαν τὴν ὁποίαν εἶχε τὸν Μάϊον 1948 μὲ τὸν Πρόεδρον Μπλούμ, ὀλίγας ἡμέρας πρὸ τῆς διακηρύξεως τῆς ἀνεξαρτησίας. Ὡρισμένοι ἐσκέπτοντο νὰ ἀναβάλουν τὴν ἵδρυσιν τοῦ Κράτους διὰ νὰ φανοῦν ἀρεστοὶ εἰς μίαν μερίδα τῆς ἀμερικανικῆς κοινῆς γνώμης. Ὁ Μπλοὺμ ἀπήντησε χωρὶς δισταγμὸν ὅτι οἱαιδήποτε καὶ ἂν εἶναι αἱ συνέπειαι καὶ αἱ δυσκολίαι ἔπρεπε κατὰ τὴν ὑποδειχθεῖσαν ἡμερομηνίαν νὰ διακηρύξουν τὴν δημιουργίαν τοῦ Κράτους τοῦ Ἰσραήλ. Ἐὰν ἐνήργουν διαφορετρόπως, θὰ ἐθεωρεῖτο ὡς μία πρᾶξις ἀδυναμίας, ὡς μία ἔλλειψις ἐμπιστοσύνης εἰς τοὺς ἑαυτούς των. Αἱ συνέπειαι τῆς διακηρύξεως αὐτῆς θὰ εἶναι ὀλιγώτερον ἐπικίνδυνοι ἀπὸ ἐκείνας μιᾶς ὑποχωρήσεως.

Τὸ 1950 τὸ Κέρεν Καγιέμεθ τῶν Παρισίων εἶχε ὀργανώσει ἕνα μεγάλο γεῦμα πρὸς τιμὴν τοῦ Προέδρου Βάϊτσμαν. Ὁ Λεὼν Μπλοὺμ ἐμποδισθεὶς κατὰ τὴν τελευταίαν στιγμὴν νὰ παραστῇ, ἀπηύθυνε ἕνα ζωηρὸν μήνυμα: «Συμμετέχω μὲ ὅλην μου τὴν ψυχήν, ἔγραφε, εἰς τὴν ἀξιοθαύμαστον προσπάθειαν τοῦ μετασχηματισμοῦ τοῦ ὀνειρώδους σχεδίου εἰς σχέδιον τῆς ἱστορικῆς πραγματικότητος, ἥτις ἐξασφαλίζει εἰς τὸ μέλλον μίαν πατρίδα ἀξιοπρεπῆ, ἴσην καὶ ἐλευθέραν εἰς ὅλους τοὺς Ἑβραίους οἱ ὁποῖοι δὲν εἶχον ὅπως ἐγὼ τὴν καλὴν τύχην νὰ τὴν εὕρουν εἰς τὴν γενέτειράν των χώραν. Παρηκολούθησα τὴν προσπάθειαν αὐτὴν ἀφ' ἧς ὁ Δρ Βάϊτσμαν μοῦ τὴν ἀνεκοίνωσε. Ἠσθάνθην τὸν ἑαυτόν μου πάντοτε καὶ αἰσθάνομαι τώρα περισσότερον παρὰ ποτὲ ἀλληλέγγυον.» Εἶναι βέβαιον ὅτι ἡ ἐπιρροὴ τοῦ Λεὼν Μπλοὺμ ἐπὶ τῶν μελλόντων ἡγετῶν τοῦ κόμματός του εἶναι ἡ ἀπαρχὴ τῆς ἰδιαιτέρας κατανοήσεως τὴν ὁποίαν τὸ Ἰσραὴλ εὗρεν εἰς τοὺς σοσιαλιστὰς ἢ συνδικαλιστὰς Γάλλους ἡγέτας.

Ὀλίγον πρὸ τοῦ θανάτου του, ὁ Λεὼν Μπλοὺμ εἶχε λάβει μίαν πρόσκλησιν νὰ παραστῇ εἰς τὸ Σέδερ τοῦ Κφὰρ Μπλοὺμ καὶ εἶπε ἐμπιστευτικῶς εἰς πολλοὺς φίλους ὅτι ἐὰν θὰ τοῦ ἐπέτρεπε ἡ ὑγεία του θὰ ἐπεθύμει πολὺ νὰ δεχθῇ τὴν πρόσκλησιν αὐτὴν διὰ νὰ δυνηθῇ νὰ εὐχαριστήσῃ τοὺς σκαπανεῖς διότι ἔδωσαν τὸ ὄνομά του εἰς τὸ χωρίον των καὶ νὰ γνωρίσῃ εἰς τὸ τέλος τὸ Ἰσραήλ.

Τὸ τελευταῖον ἄρθρον τοῦ Λεὼν Μπλοὺμ ἐδημοσιεύθη εἰς τὴν «Νιοὺ Γιὸρκ Φορουόρντ» καὶ ἦτο μία ἀκόμη διαμαρτυρία ἐναντίον τῆς διατυπωθείσης ἰδέας τῆς διεθνοποιήσεως τῆς Ἱερουσαλήμ. «Τὸ Ἰσραήλ, ἔγραφε, κατέλαβε τὸ ἴδιον μὲ τὰς ἰδίας του δυνάμεις μὲ θυσίαν τῶν καλλιτέρων τέκνων του τὴν ἱστορικήν του πρωτεύουσαν. Πρέπει ὅπως ὁ Ο.Η.Ε. συνταχθῇ ἐπὶ τέλους πρὸς τὴν μόνην λύσιν ἡ ὁποία ἱκανοποιεῖ ταυτοχρόνως διὰ μιᾶς καλῆς τύχης, ἀρκετὰ σπανίας, τὰς ἀπαιτήσεις πραγματικότητος μὲ τὰς ἐντολὰς τῆς δικαιοσύνης.

Τὸ πεπρωμένον ἠθέλησε οὕτως ὥστε ὁ πρώην Πρόεδρος τῆς γαλλικῆς κυβερνήσεως κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἧττον ἀπομονωμένος ἀπὸ τὴν πολιτικὴν ζωήν, ὅστις ἄλλοτε ἀφιερώνετο εἰς τὴν ἔκφρασιν ἑνὸς οὐμανιστικοῦ σοσιαλισμοῦ, νὰ συνεχίσῃ μέχρι τῶν τελευταίων στιγμῶν του τὸν ἀγῶνα του ὑπὲρ τοῦ Ἰσραὴλ καὶ τῶν αἰωνίων φιλοδοξιῶν του.

ΑΝΑΜΝΗΣΕΙΣ

Η ΚΟΠΕΛΑ ΤΟΥ ΑΦΙΚΙΜ

Ἀμέσως μετὰ τὴν ἀνακήρυξιν τῆς ἀνεξαρτησίας ἦρθαν στὸ Ἰσραὴλ οἱ περισσότεροι ἀπὸ τοὺς ἑκατὸ χιλιάδες Ἑβραίων φυλακισμένους ποὺ οἱ σύμμαχοι βρῆκαν μέσα στὰ στρατόπεδα συγκεντρώσεως καὶ ποὺ τοὺς χάρισαν τὴν ἐλευθερία. Ἀνάμεσα στὰ «ὑπόλοιπα τοῦ Ἰσραὴλ» αὐτά, ἦταν καὶ μία ὁμάδα νέων (ἀγόρια καὶ κορίτσια) ἀπὸ τὸ στρατόπεδο τοῦ Μπούχενβαλντ ποὺ ἀποφάσισε νὰ ἐγκατασταθῇ ὁλόκληρη σὲ ἕνα κιμπούτς τοῦ Ἰσραήλ. Τοὺς ἐγκαταστήσαμε στὸ Ἀφικὶμ ποὺ εἶναι ἕνα ἀπὸ τὰ ὡραιότερα κιμπούτς τῆς πεδιάδας τοῦ Ἰορδάνη. Ἐκεῖ, πῆγα μιὰ μέρα νὰ τοὺς ἐπισκεφθῶ.

Ἔφθασα τὸ πρωῒ καὶ τὰ ἀγόρια εἶχαν ἤδη φύγει γιὰ τὴ δουλειὰ στὰ χωράφια. Δὲν βρῆκα παρὰ μόνο τὰ κορίτσια ποὺ δούλευαν στὸ πλυντήριο. Ἀντίκρυσα πρόσωπα σοβαρά, ἀγριεμένα ἀπὸ τὴν τυραννία, βλέμματα ἄγρια ἀλλὰ καθάρια, γεμάτα ἀπόφαση γιὰ δουλειὰ καὶ ἀνοικοδόμηση. Ὅλες εἶχαν ἕναν μεγάλο ἀριθμὸ χαραγμένο στὸ μπράτσο τους.

Καὶ ἂν κανεὶς ἤθελε νὰ ξεχάσῃ, οἱ δήμιοι πρόφθασαν καὶ ὑπόγραψαν τὰ ἐγκλήματά τους μὲ ἀνεξίτηλη μελάνη!

Πλησίασα μία ἀπὸ αὐτὲς καὶ τὴν παρακολουθοῦσα στὴν ἐργασία της. Εἶχα ὄρεξη νὰ τῆς πῶ κάτι, ἀλλὰ δὲν εὕρισκα τί καὶ αὐτή, δὲν μοῦ ἔδινε καμμιὰ προσοχή, ἔκανε τὴ δουλειά της σὰν νὰ ἦτανε τελείως μόνη.

Γιὰ νὰ ἀνοίξω συζήτηση τῆς ἔκανα μιὰ ἐρώτηση ἐπίτηδες, συνηθισμένη, κοινή.

—Πῶς βρίσκετε τὸν τόπο, δεσποινίς;

Ἔκανε πῶς δὲν ἄκουσε καὶ γιὰ λίγο συνέχισε τὴ δουλειά της σὰν νὰ μὴν εἶχε μιλήσει κανείς. Καὶ ξαφνικὰ γυρίζει καὶ μὲ ἕνα ὕφος παθητικό, ἄγριο ἀλλὰ καὶ πονεμένο μαζί, μοῦ λέει:

—Δὲν καταλαβαίνω τί θέλετε νὰ μὲ ρωτήσετε. Ἔχετε ρωτήσει ποτὲ κανέναν Γάλλο, Ἄγγλο, κανέναν Βέλγο πῶς τοῦ φαίνεται ὁ τόπος του;

Ἐκείνη τὴν ἡμέρα πῆρα ἕνα ὡραῖο μάθημα ἀγάπης..

JOSEPH MILBAUER

Ξέναι δημοσιεύσεις

Κύριον
Μίνωα Ι. Βιτάλην
Ἀδμήτου 64α — Ἐνταῦθα

Φίλε Κε Βιτάλη,

Ἐλάβομεν γνῶσιν τῆς ἀπὸ 19 Δεκεμβρίου 1962 ἐπιστολῆς σας πρὸς τὴν Οἰκονομικὴν Ἐπιτροπὴν τῆς Κοινότητός μας, τὸ περιεχόμενον τῆς ὁποίας ἔτυχεν τῆς ἰδιαιτέρας προσοχῆς μας.

Ἀνεξαρτήτως τῶν κινήτρων ἅτινα σᾶς ὤθησαν εἰς τὴν διατύπωσιν τῆς ἐπιστολῆς σας, ἡ σκέψις σας ν' ἀσχοληθῆτε μὲ τὰ ἀφορῶντα τὴν Κοινότητά μας σοβαρὰ ζητήματα πρέπει ἀναμφιβόλως νὰ χαρακτηρισθῇ ὡς μία λαμπρὰ ἐξαίρεσις τῆς πρὸς τὰ κοινὰ παρατηρουμένης ἀδιαφορίας ὑπὸ τῶν περισσοτέρων, δυστυχῶς, μελῶν της καὶ μάλιστα ἐκείνων οἱ ὁποῖοι, λόγῳ γνώσεων καὶ πείρας, δύνανται νὰ προσφέρουν ἐποικοδομητικὰς ὑπηρεσίας πρὸς τὸ καλὸν τῆς Κοινότητος καὶ διὰ γενικὴν ὠφέλειαν.

Ὡς διαπιστοῦται ὅμως ἐκ τοῦ ὅλου κειμένου τῆς ἐπιστολῆς σας τὰς ἀπόψεις σας ἐπὶ τῶν καθέκαστα κεφαλαίων τῆς Κοινοτικῆς δραστηριότητος βασίζετε ἐπὶ εἰκασιῶν ἢ ἐσφαλμένων δεδομένων καὶ οὐχὶ ἐπὶ πραγματικῶν τοιούτων.

Πάντοτε εἰς τὸ Δ. Σ. ἐπρυτάνευσεν ἡ ἀντίληψις τῆς οἰκονομίας εἰς τὰς δαπάνας, τὸ δὲ σημερινὸν ὕψος τοῦ προϋπολογισμοῦ ἀνταποκρίνεται ἀπολύτως εἰς τὴν ἀντίληψιν ταύτην δεδομένου ὅτι πολλαὶ δράσεις τῆς Κοινότητος, κρινόμεναι ἀναγκαῖαι ἔχουν ἀνασταλῇ ἐλλείψει πόρων, τῆς δράσεως τῆς περιορισθείσης μόνον εἰς τοὺς ἑξῆς τομεῖς: Συναγωγή, Ἐκπαίδευσις, Περίθαλψις.

Ἐπὶ τούτοις καὶ πρὸς ἄρσιν δημιουργηθεισῶν τυχὸν ἐσφαλμένων ἐντυπώσεων σᾶς πληροφοροῦμεν ὅτι σήμερον εἰς τὸ Κοινοτικὸν Σχολεῖον φοιτοῦν 174 παιδιὰ καὶ οὐχὶ 100 ὡς ἐσφαλμένως ἀναφέρετε εἰς τὴν ἐπιστολήν σας.

Τέλος γνωρίζομεν ὅτι αἱ γνῶμαι σας ἐπὶ τοῦ πρώτου θέματος τῆς ἐκπαιδεύσεως ἐπανειλημμένως ἀπετέλεσαν ἀντικείμενον συζητήσεων τόσον τοῦ Δ. Σ. ὅσον καὶ τῆς Κοινοτικῆς Συνελεύσεως, πλὴν δὲν κατέστη δυνατὸν νὰ υἱοθετηθοῦν ὡς παρακωλύουσαι τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν σκοπῶν τῆς Κοινότητος.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 16ῃ Ἰαν)ρίου 1963

Μετὰ τιμῆς
ΙΣΡΑΗΛ. ΚΟΙΝΟΤΗΣ ΑΘΗΝΩΝ
Ὁ Πρόεδρος — Ὁ Γεν. Γραμ)τεὺς
Μάρκος Ὄσμος — Γαβρ. Γαβριηλίδης

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΙΣ

Κατόπιν τοῦ ἐφαρμοσθέντος νέου συστήματος διανομῆς τῆς ἀλληλογραφίας εἰς τὴν πόλιν τῶν Ἀθηνῶν ἡ ἀλληλογραφία τῆς «Ἑβραϊκῆς Ἑστίας» πρέπει νὰ ἀπευθύνεται:
ὁδὸς Ἁλικαρνασσοῦ *28*
Ἀθῆναι — 208

Ὅταν ἡ σήμερον ἀνανεώνει τὴν χθὲς

Η ΠΡΩΤΗ ΕΠΙΣΤΡΟΦΗ ΤΩΝ ΕΒΡΑΙΩΝ ΕΙΣ ΤΗΝ ΣΙΩΝ ΠΡΟ 2.500 ΕΤΩΝ

ὑπὸ FELIX ALLOUCHE

Ἡ εἴδησις ὅτι θὰ ἑορτασθῇ ἡ πρώτη ἐπάνοδος τῶν Ἑβραίων εἰς τὴν Σιὼν μᾶς ἐπαναφέρει εἰς τοὺς καιροὺς τοῦ Κύρου βασιλέως τῶν Περσῶν. Ἡ ἐπάνοδος αὐτὴ ἔλαβε χώραν πρὸ 25 αἰώνων, κατὰ τὸ ἔτος 538 π. Χ. ἀλλὰ τὸ γεγονὸς εἶναι ἐπίσης ζωντανὸν ὅσον καὶ κατὰ τὴν ἐποχὴν ποὺ συνέβη, περισσότερον ἀπὸ ἄλλοτε πλησίον πρὸς τὰς καρδίας μας...

«Κατὰ τὸ ἔτος ἐκεῖνο, διηγεῖται ὁ μέγας ἱστορικὸς Σέσιλ Ρώθ, μία συνεχὴς πομπὴ ἐπορεύετο βραδέως κατὰ μῆκος τῶν ἀρχαίων ὁδῶν, ἀπὸ καραβάνια τὰ ὁποῖα διέσχιζον τὴν μεγάλην ἔρημον εἰς τὸ δυτικὸν μέρος τῆς Μεσοποταμίας. Δὲν ἦτο μία συνήθης μετατόπισις ταξιδιωτῶν καὶ ἐμπόρων. Ἦτο ἕνας λαὸς ὁ ὁποῖος ἐπέστρεφε εἰς τὰ ἴδια διὰ νὰ ἀνασυνδέσῃ ἐκεῖ τὰ πεπρωμένα του.»

Οἱ Ἑβραῖοι ἐξόριστοι τῆς Βαβυλῶνος ἐπανήρχοντο εἰς τὴν χώραν των, μὲ τὴν ἐξουσιοδότησιν τοῦ Κύρου βασιλέως τῶν Περσῶν καὶ τῶν Μήδων τῶν ὁποίων οἱ νικηφόροι στρατοὶ ἤρχοντο νὰ ἐξαφανίσουν τὸ κράτος ποὺ ἱδρύθη ἀπὸ τὸν Ναβουχοδονόσορα. Ἦτο ἡ πρώτη «Ἐπιστροφὴ τῶν Ἐξορίστων» μία ἐπιστροφὴ τὴν ὁποίαν ἡ ἱστορία ἐπέπρωτο νὰ ἀνανεώσῃ 2.500 ἔτη βραδύτερον καὶ κατὰ τὰς ἡμέρας μας...

ΤΟ ΣΥΓΧΡΟΝΟΝ ΙΡΑΝ ΜΝΗΜΟΝΕΥΕΙ ΤΗΝ ΑΝΕΞΙΘΡΗΣΚΕΙΑΝ ΤΗΣ ΑΡΧΑΙΑΣ ΠΕΡΣΙΑΣ

Τὸ σύγχρονον Ἰρὰν ἠθέλησε, ὡς γνωστόν, νὰ μνημονεύσῃ τὴν ἐπέτειον τῆς ἐξαιρέτου ἐκείνης ἐποχῆς, νὰ ὑπογραμμίσῃ τὴν ἀνεξιθρησκείαν τὴν ὁποίαν ἐπέδειξε, εἰς μίαν ἐποχὴν σκληρὰν καὶ τραγικήν, ἕνας ἀπὸ τοὺς μεγαλειτέρους του βασιλεῖς. Ἡ κυβέρνησις τῆς Τεχεράνης ἐκάλεσε τὸ Ἰσραὴλ εἰς τὰς ὀργανωθείσας ἐπὶ τούτῳ ἑορτὰς καὶ ἡ χειρονομία αὐτὴ εἶχε μίαν μεγάλην ἀπήχησιν εἰς ὁλόκληρον τὸν κόσμον καθόσον ἀπέδειξε ὅτι τὸ ὑπερήφανον ἔθνος ποὺ εἶναι οἱ Πέρσαι ἐπιθυμεῖ νὰ παραμείνῃ πιστὸν εἰς τὰς παλαιὰς παραδόσεις του.

Ὁ βασιλεὺς Κῦρος κατέλαβε τὴν Βαβυλῶνα, πρωτεύουσαν τοῦ Ναμπού—Ναχίδ, καὶ ἠθέλησε νὰ κάμῃ τὴν θριαμβευτικὴν εἴσοδόν του —ὄχι σημεῖον κατακτήσεως ἀλλὰ ἀπελευθερώσεως. Ἡ πόλις καὶ ὁλόκληρος ἡ χώρα ἦσαν πράγματι τότε γεμάται ἀπὸ ξένους ἐξορίστους ἐκριζωμένους διὰ τῆς βίας ἀπὸ τὰς πατρίδας των, τοὺς ὁποίους οἱ βαβυλώνιοι βασιλεῖς ἐσκέπτοντο ὅτι δύνανται νὰ διατηροῦν πάντοτε ὑπὸ τὴν κυριαρχίαν των.

Ὅμως ὁ Κῦρος, ὄχι μόνον διέταξε νὰ ἀφήσουν τοὺς ἐξορίστους αὐτοὺς νὰ ἐπιστρέψουν ἐν εἰρήνῃ οἴκαδε, ἀλλὰ ἀκόμη τοὺς ἐπέστρεψε τὰ ἀντικείμενα τῆς λατρείας των τὰ ὁποῖα οἱ προκάτοχοί του εἶχον λεηλατήσει κατὰ τὴν διάρκειαν τῶν πολέμων των καὶ τὰ εἶχον τοποθετήσει εἰς τοὺς ναοὺς τῆς χώρας.

Ὅπως εἶναι ἀντιληπτὸν ἦτο μία ἀπόφασις μεγάλης πολιτικῆς ἀλλὰ πρὸ παντὸς μία διαβεβαίωσις ὑψηλῆς θρησκευτικῆς ἠθικῆς. Οἱ Πέρσαι καὶ ὁ βασιλεύς των ἐλάτρευον τότε ἕνα «Θεὸν τοῦ Οὐρανοῦ», Ἀχούρα—Μάζδα καὶ παρεδέχοντο ὅτι κάθε λαὸς ἔχει τὴν πίστιν ἡ ὁποία τοῦ φαίνεται ἡ καλλιτέρα. Ἀλλὰ πρὸ παντὸς ἐπεδείκνυον μίαν ὡρισμένην συμπάθειαν διὰ τὸν μονοθεϊσμὸν τῶν Ἑβραίων καὶ ἀναμφιβόλως ἠθέλησαν νὰ οὐσιαστικοποιήσουν τὴν συμπάθειαν αὐτὴν ἐπιτρέποντες τὴν ἐπιστροφὴν τῶν ἐξορίστων εἰς τὴν Σιὼν καὶ τὴν ἐπανοικοδόμησιν τοῦ Ναοῦ τῆς Ἱερουσαλήμ.

42.360 ΕΒΡΑΙΟΙ ...

Τὸ Βιβλίον τοῦ Ἔζρα, τὸ ὁποῖον διηγεῖται τὴν ἱστορίαν τῆς ἐπιστροφῆς αὐτῆς προσδιορίζει ὅτι 42.360 Ἑβραῖοι ἐγκατέλειψαν τότε τὴν Βαβυλωνίαν διὰ νὰ ἐπανέλθουν εἰς τὴν γῆν τοῦ Ἰσραήλ. Ἕνας ὡρισμένος ἀριθμὸς ἄλλων Ἑβραίων ἐπροτίμησαν νὰ μείνουν εἰς τὸ Βασίλειον τοῦ Κύρου ἀλλὰ ἐβοήθησαν τοὺς ἀναχωροῦντας διὰ μεγάλων οἰκονομικῶν συνεισφορῶν. Ἡ ἀποστολὴ διηυθύνετο ἀπὸ ἕνα ἀρχηγὸν ὀνομαζόμενον Χεσμπατσάρ ὁ ὁποῖος πιστεύεται ἀπὸ τοὺς ἱστορικοὺς ὅτι εἶναι ἕνας υἱὸς τοῦ βασιλέως Βογιακίμ, ἐνῷ ἄλλοι βεβαιώνουν ὅτι εἶναι ὁ Ζοροβαβέλ.

... ΑΝΟΙΚΟΔΟΜΟΥΝ ΚΑΙ ΠΟΛΕΜΟΥΝ

Ποία ὑπῆρξε ἡ ζωή των εἰς τὴν Γῆν τοῦ Ἰσραήλ; Πρέπει νὰ ἀναγνωσθοῦν τὰ βιβλία τοῦ Ἔζρα καὶ τοῦ Νεεμία διὰ νὰ γίνουν ἀντιληπταὶ αἱ περιπέτειαι δραματικαὶ καὶ ταυτοχρόνως ἐνθουσιώδεις. Πράγματι, ἡ ἐπανεγκατάστασις ὑπῆρξε κάθε ἄλλο παρὰ εὔκολος.

Οἱ ξένοι πληθυσμοὶ τοὺς ὁποίους οἱ βαβυλώνιοι εἶχον ἐγκαταστήσει εἰς τὴν χώραν, παρηνόχλουν τοὺς Ἑβραίους καὶ δὲν ἔπαυον ἀπὸ τοῦ νὰ τοὺς συκοφαντοῦν μέχρι καὶ τοῦ σημείου ποὺ τοὺς ἐκτυποῦσαν μὲ ὅπλα.

Ἔπρεπε ταχέως νὰ ὀργανωθῇ ἡ ἄμυνα, καὶ ἀναφέρει ὁ Νεεμίας φράσεις τοῦ εἴδους αὐτοῦ: «Τὸ ἥμισυ τῶν ἀνδρῶν μου ἦτο ἀπησχολημένοι μὲ τὰ ἔργα καὶ τὸ ἄλλο ἥμισυ ἦτο ἐφοδιασμένο μὲ παντὸς εἴδους ὅπλα. Χειρώνακτες καὶ ὁπλοφόροι εἰργάζοντο μὲ τὴν μίαν χεῖρα καὶ ἐκράτουν τὸ ξίφος μὲ τὴν ἄλλην. Οἱ κτίσται ἔκτιζον ἔχοντες εἰς τὴν ζώνην κρεμασμένον τὸ ξίφος των».

Πῶς νὰ μὴ κάμωμεν τὸν παραλληλισμὸν μεταξὺ τοῦ ἀγῶνος τῆς ἐποχῆς ἐκείνης καὶ τῆς ἀνοικοδομήσεως καὶ τῆς ἰδικῆς μας; Τὰ ἴδια γεγονότα φαίνεται νὰ ξαναζοῦν ὑπὸ τοὺς ὀφθαλμούς μας. Ἐκεῖνο ποὺ ἦτο χθὲς ἐπανέρχεται σήμερον καὶ ἡ ἰδία πίστις ἡ ὁποία ἐξωθεῖ τοὺς «αἰχμαλώτους τῆς Σιὼν» ἐπανελθόντας εἰς τὴν πατρίδα των ὑπὸ τὸν βασιλέα Κῦρον, ἐνθουσιάζει καὶ ἐναγκαλίζει τοὺς Ἑβραίους τῶν ἡμερῶν μας.

Διαβάζουν μὲ συγκίνησιν τὸν ψαλμὸν ὁ ὁποῖος περιέχει τὰς νοσταλγίας τῶν Ἑβραίων «εἰς τὰς ὄχθας τῶν ποταμῶν τῆς Βαβυλῶνος» καὶ τὸν ὅρκον των: «ἐὰν σὲ λησμονήσω ποτέ, Ἱερουσαλήμ, ἂς μὲ λησμονήσῃ ἡ δεξιά μου...» Καὶ τὴν ἀμέτρητον χαρὰν των ὅταν οἱ πόδες των ἐπάτησαν τὸ ἱερὸν ἔδαφος τῆς πατρίδος: «...Εἴμεθα σὰν ὀνειροπόλοι... Τὸ στόμα μας ἦτο γεμάτο ἀπὸ ἄσματα ...».

Ἀκριβῶς ὅπως σήμερον.

Ἰδοὺ διατί ἡ 2500ὴ ἐπέτειος τῆς ἱστορικῆς ἀποφάσεως τοῦ μεγάλου πέρσου βασιλέως μᾶς συγκινεῖ ἡμᾶς τοὺς ἰσραηλινοὺς εἰς τὸν ἀνώτατον βαθμὸν καὶ διατὶ 25 αἰῶνας μετὰ τὸ Διάταγμά του ἡ εὐγνωμοσύνη μας παραμένει ἀκεραία πρὸς τὸν Κῦρον καὶ τόσο μεγάλη ὅση κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ Ἔζρα καὶ τοῦ Νεεμία.

Διευθύνσεις Συμφώνως τῷ νόμῳ
Διευθυντής: Ρ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΗΣ
Κατοικία: Ἁλικαρνασσοῦ 28
Διευθ. Τυπ.: ΔΙΟΝ. ΠΕΤΣΑΛΗΣ
Κατοικία: Θερμοπυλῶν 66.

מזל טוב!

Ὁ Κος *Τζὰκ Χ. Μάτσας* καὶ ἡ Δνὶς *Τοῦλα Η. Γκανῆ* ἠρραβωνίσθησαν. Συγχαρητηρίους ἐπισκέψεις θὰ δεχθοῦν τὸ Σάββατον 2αν Φεβρουαρίου καὶ ὥραν 5 ἕως 8 εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ κ. Ἠλία Γκανῆ ὁδὸς Δ. Ράλλη 41 καὶ Χάνσεν Πατήσια (Στάσις ἠλεκτρικοῦ Ἁγ. Ἐλευθέριος).

—Ὁ Κος *Ἀλμπὲρτ Χαμπίπι* καὶ ἡ Δνὶς *Ἀνὲτ Μόρδου* ἠρραβωνίσθησαν τὴν 29-12-62 εἰς Μπροῦκλιν Νέας Ὑόρκης.
Οἱ γονεῖς Ρ. Μόρδου καὶ ἡ θεία τους Ματίλδη Μάτσα εὔχονται ταχεῖαν στέψιν.

—Τὴν μεσημβρίαν τῆς παρελθούσης Κυριακῆς 20 Ἰανουαρίου ἐγένοντο εἰς τὴν Συναγωγὴν Ἀθηνῶν παρουσίᾳ πολλοῦ καὶ ἐκλεκτοῦ κόσμου οἱ γάμοι τοῦ κ. *Μαρσὲλ Βιδὰλ Ἀμαρίλιο* μετὰ τῆς Δνίδος *Σίζυ Σολομῶν Σασσόν.* Συγχαίρομεν ἐγκαρδίως τοὺς νεονύμφους καὶ τοὺς εὐχόμεθα μακροβιότητα καὶ πᾶσαν εὐτυχίαν.

בר־מצוה

—Τὴν πρωΐαν τοῦ παρελθόντος Σαββάτου 19 Ἰανουαρίου ἔλαβε χώραν εἰς τὴν Συναγωγὴν Ἀθηνῶν παρουσίᾳ πολλοῦ κόσμου ἐκ συγγενῶν καὶ φίλων ἡ τελετὴ τῆς θρησκευτικῆς ἐνηλικιώσεως τοῦ νεαροῦ *Μπέσου* υἱοῦ τοῦ κ. *Ἰωσὴφ Σαμπᾶ.* Ὁ νεαρὸς Μπέσος ἀνέγνωσε ἀπταίστως καὶ μὲ φωνὴν διαυγῆ τὸ τεμάχιον τῆς Περασᾶ καὶ ἐν συνεχείᾳ ἐξεφώνησε λίαν ἐπιτυχὲς λογίδριον ἀποσπάσας τὰ συγχαρητήρια καὶ τὰς εὐχὰς τῶν παρευρισκομένων εἰς τὰς ὁποίας προσθέτομεν καὶ τὰς ἰδικάς μας.

Θάνατοι

Μετὰ μεγάλης λύπης ἐπληροφορήθημεν τὸ τραγικὸν δυστύχημα τὸ ὁποῖον ἔπληξε τὴν οἰκογένειαν τοῦ κ. Michel Ram Ἐμπορικοῦ Ἀκολούθου τῆς Διπλωματικῆς Ἀντιπροσωπείας τοῦ Ἰσραήλ, μὲ τὸν θάνατον, κατόπιν ὀλιγοημέρου ἀσθενείας τοῦ δεκαετοῦς υἱοῦ του Ἀνάτ.

Ὁ νεκρὸς μετεφέρθη ἀεροπορικῶς καὶ ἐνεταφιάσθη εἰς τὸ Ἰσραήλ.

Συλλυπούμεθα ἐγκαρδίως τὸν Κον καὶ τὴν Καν Ram εὐχόμενοι εἰς αὐτοὺς τὴν ἐξ ὕψους παρηγορίαν.

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΙΣ

Ὁ Σύνδεσμος «Ἑλλὰς—Ἰσραὴλ» φέρει εἰς γνῶσιν τῶν ἐνδιαφερομένων ὅτι μετέφερε τὰ Γραφεῖα του ἐπὶ τῆς Πλατείας Καρύτση ἀριθ. 10 Πέμπτος ὄροφος ἀριθ. Γραφείου 3.

Διαλέξεις

Μηνιαία τακτικὴ ἀνασκόπησις γεγονότων *ἑβραϊκοῦ ἐνδιαφέροντος* ἡ ὁποία θὰ λάβῃ χώραν εἰς τὴν αἴθουσαν τῆς Ἰσραηλιτικῆς Λέσχης τὴν 29ην Ἰανουαρίου 1963 ἡμέραν Τρίτην καὶ ὥραν 8,30 μ. μ. Θὰ ὁμιλήσουν οἱ κ. κ. *Μαρσὲλ Γιοὲλ* καὶ *Σαμ Νεχαμᾶ.*

*

Ὁ Σοφολογιώτατος Ραββῖνος Ἀθηνῶν Κύριος *Ἰσαὰκ Γκαμπαΐ* θὰ ὁμιλήσῃ εἰς τὴν Ἰσραηλιτικὴν Λέσχην μὲ θέμα: Moises el Gran Lejislador τὴν 13ην Φεβρουαρίου 1963, ἡμέραν Τετάρτην καὶ ὥραν 8,30 μ. μ.

Τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον

Νέα Βιβλία

Εἰς ἕνα πολὺ εὐπαρουσίαστον βιβλίον καὶ ἐπὶ ἐκλεκτοῦ χάρτου ἐξεδόθη ὑπὸ τοῦ Κεντρικοῦ Ἰσραηλιτικοῦ Συμβουλίου Συντονισμοῦ καὶ Γνωματεύσεως ὁ δεύτερος τόμος τοῦ βιβλίου τῆς Sadi Rose Weilerstein, *«Μεγάλες Μορφὲς τοῦ Ἰσραὴλ»* κατὰ λίαν ἐπιτυχῆ καὶ εὔληπτον μετάφρασιν τοῦ κ. *Μάνθου Κρίσπη* καὶ διακοσμήσεως τῆς Κας Lili Cassel.

Εἰς τὸν πρόλογον ὁ μεταφραστὴς τονίζει ὅτι πρὶν ἐκτυπωθῇ τὸ βιβλίον ἐμελετήθη ἀπὸ ἐπιτροπὴν ἐκπαιδευτικῶν καὶ μελετητῶν τῆς Γραφῆς. Αἱ παρατηρήσεις των τόσον αἱ ἱστορικαὶ ὅσον καὶ αἱ γλωσσικαὶ τὸν ἐβοήθησαν διὰ νὰ παρουσιάσῃ εἰς τὸν ἀναγνώστην τοῦ βιβλίου μίαν ἀρτίαν ἐργασίαν.

Συνιστῶμεν τὸ βιβλίον ὄχι μόνον διὰ κάθε μαθητὴν καὶ νεαρὸν ἀλλὰ καὶ διὰ τὴν συμπλήρωσιν κάθε βιβλιοθήκης.

ΕΟΡΤΟΛΟΓΙΟΝ ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟΥ

Σάββατον 26 Ἰανουαρίου)1 Σεβάτ. Ρωσχόδες Σεβάτ. Περασᾶ ΒΑΕΡΑ. Ἔξοδος 6,2 ἕως 9,35 Ἀφταρὰ Ἠσαΐας 66 § 1 ἕως 24

Σάββατον 2 Φεβρουαρίου)8 Σεβάτ. Περασᾶ ΜΠΩ. Ἔξοδος 10,1 ἕως 13,16. Ἀφταρὰ Ἱερεμίας Κεφ. 46, 13—28.

ΑΝΑ ΤΑΣ ΙΣΡΑΗΛΙΤΙΚΑΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ

ΑΘΗΝΑΙ

Κέρεν Καγιέμεθ

Δωρεαί

—Διὰ τὴν ἐγγραφὴν τοῦ νεαροῦ *Ἀλμπέρτου Βιτάλη Μπεχὰρ* εἰς τὸ Σέφερ Μπὰρ Μιτσβᾶ προσέφερον ὁ κ. Μόρδος Μοδιάνο δραχ. 200 ἀνὰ δραχ. 100 οἱ κ. κ. Μπενὰ Μπακόλας, Ἐλιέζερ Γιεσουρούμ, Ραφαὴλ Κωνσταντίνης, Χαΐμ Ἐφραΐμ Κοέν, Ἰακὼβ Τζιβρέ, Δανιὴλ Τζάφος καὶ Βενιαμὶν Ἰσαὰκ Καπὸν καὶ δραχ. 50 ὁ κ. Λάζαρος Λεών.

Κυανᾶ κυτία. Πέπε Ματαθίας 504, Σῖμος Καμχῆς 351, Ρισὰρ Ἰσραὴλ 300, Σολομὼν Ἀσὲρ 280, Μαρίκα Ἰωνᾶ Σαχῆ 275, Σαλτιὲλ Κοὲν 269, Ἀλφρέδος Μπέζας 217, Λεὼν Μπατῆς 200, Δαυῒδ Ἀρὼν 200, Λεὼν Μάτσας 178, Μαζαλτὼβ Νὼε Γιεσουρούμ 160, Πέπο Ἰωσὴφ 154, Δανιὴλ Σ. Ἀλχανάτης 145, Σαλβατὼρ Ἀρδίτης 120, Μπαρούχ Οὐζιὲλ 108, Χάρρυ Περὲζ 105, Ἀαρὼν Κοὲν 105, Ἐλιέζερ Γιεσουρούμ 104, Ἀλίκη Μπὲχ 100, Σαρρίνα Δαυῒδ 100, Σαλβατὼρ Κασούτο 100, Σαμ. Νατὰν 100, Ραφαὴλ Ἀρβῆς 100, Βίκτωρ Ζαδὸκ 100, Τέλης Νάχμαν 100, Χαΐμ Μπενρουμπῆς 100, Χαΐμ Κοὲν 100, Ζὰκ Καπουάνο καὶ Υἱὸς 100.

Ἰσραηλιτικὴ Λέσχη Ἀθηνῶν

Τὴν 9-1-63, ἔλαβεν χώραν εἰς τὴν Ἰσραηλιτικὴν Λέσχην Ἀθηνῶν ἡ πρώτη συζήτησις ἐπὶ ψυχολογικῶν—παιδαγωγικῶν θεμάτων, μὲ θέμα *«Τὸ πρόβλημα τῆς μελέτης τῶν παιδιῶν εἰς τὸ σπίτι»*.

Συμμετέχοντες τῆς ὁμάδος ἦσαν γονεῖς, τὴν δὲ εἰσήγησιν τοῦ θέματος καὶ τὸν συντονισμὸν τῆς συζητήσεως εἶχεν ἡ ψυχολόγος, Δὶς *Ἔφη Μεταλῶν.*

Κατόπιν τῆς μεγάλης ἐπιτυχίας τῆς ἄνω συζητήσεως, θὰ ἀκολουθήσουν ἄλλαι συζητήσεις παρομοίας φύσεως ἐπὶ ποικίλων θεμάτων.

—Φέρεται εἰς γνῶσιν τῶν κ. κ. μελῶν ὅτι ἐτοποθετήθη εἰς τὴν Λέσχην μας *Μπιλιάρδο.*

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ

Τὸ Χανουκᾶ, ἑορτὴ τῶν φώτων καὶ τῆς χαρᾶς ἔχει ξεχωριστὴ θέση στὴν ἱστορία τῶν Ἰσραηλιτῶν. Ἐπὶ ἑκατοντάδες τώρα χρόνια ἑορτάζεται μὲ ὡραῖες ἐκδηλώσεις. Γονεῖς καὶ παιδιὰ συμμετέχουν ἐνεργῶς στὴν ἑορτὴν αὐτή. Ἰδιαιτέρως τὰ παιδιὰ ποὺ ἀποτελοῦν τὸ καύχημα τοῦ παρόντος καὶ τὴν ἐλπίδα τῆς αὔριον, μαθηταὶ ὅλων τῶν τάξεων τοῦ σχολείου ἀπὸ τὰ νηπιαγωγεῖα καὶ τοὺς τελειοφοίτους τῶν γυμνασίων ἑτοιμάζουν θεατρικὲς παραστάσεις στὶς ὁποῖες ἐπαναφέρουν τὰ παλαιὰ γεγονότα καὶ χαρίζουν στοὺς γονεῖς των μίαν εὐχάριστον καὶ μορφωτικὴ ψυχαγωγία. Εἰς τὴν κοινότητα Θεσσαλονίκης ἐφέτος ἔγιναν δύο ἐπιτυχημένες ἑορτὲς ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ τοῦ Χανουκᾶ. Μία τοῦ νηπιαγωγείου καὶ μία τοῦ κέντρου νεολαίας τῆς Κοινότητος. Ἡ ἑορτὴ τοῦ νηπιαγωγείου ἔλαβε χώραν τὴν 23-12-62. Τὴν ἑορτὴν ἐτίμησαν διὰ τῆς παρουσίας των ἐξέχοντα μέλη τῶν διαφόρων Ἐπιτροπῶν τῆς Κοινότητος καὶ τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου, οἱ γονεῖς καὶ φίλοι τοῦ νηπιαγωγείου. Ἡ ἑορτὴ ἀψόγως προετοιμασμένη ἔκαμε ἐξαιρετικὴν ἐντύπωσιν εἰς τοὺς παρευρεθέντας. Ἡ ἑορτὴ ἤρχισε μὲ τὸ ἄναμμα τῶν κηρίων χανουκᾶ μὲ ἑβραϊκὰς προσευχὰς καὶ τραγούδια. Οἱ μικροὶ μαθηταὶ τοῦ νηπιαγωγείου μὲ ἀπαράμιλλον σοβαρότητα ἐνθουσίασαν τὸ κοινὸ καὶ ἀπέσπασαν ὁλόθερμα συγχαρητήρια καὶ χειροκροτήματα. Τὸ πρόγραμμα περιλαμβάνει σκέτς χανουκᾶ, ἀπαγγελίας, τραγούδια καὶ ἑβραϊκοὺς χορούς. Μετὰ τὸ τέλος τῆς ἑορτῆς ὁ Σοφολογιώτατος Ραββῖνος κ. Α. Σαμπεθάϊ μετὰ τοῦ προέδρου τῆς σχολικῆς Ἐπιτροπῆς κ. Τζὸ Ἀμπραβανὲλ διένειμαν δῶρα εἰς ὅλα τὰ παιδάκια τοῦ νηπιαγωγείου. Τελικῶς ἅπαντες ἀπῆλθον ἀποκομίζοντες τὰς καλυτέρας ἐντυπώσεις καὶ τὰ συγχαρητήρια πρὸς τὸ ἐπίλεκτον προσωπικὸν τοῦ νηπιαγωγείου ἐξεφράζοντο εἰλικρινῶς. Ἡ ἑορτὴ τοῦ Κέντρου Νεολαίας ἔγινε τὴν πρωτοχρονιὰ τοῦ νέου ἔτους εἰς τὴν αἴθουσαν τοῦ Ἱδρύματος Ματανῶθ Λαεβιονὶμ καὶ ἦρθε ἐποχὴν εἰς τὰ χρονικὰ θρησκευτικῶν ἑορτῶν. Εἰς τὴν παρευρέθησαν ὁ Σοφολογιώτατος Ραββῖνος κ. Α. Σαμπεταΐ, ὁ Πρόεδρος τῆς Κοινότητος κ. Ρ. Φρανσὲς μετὰ τῶν μελῶν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου, τὰ μέλη τῶν κοιν. ἐπιτροπῶν οἱ γονεῖς τῶν μαθητῶν φίλοι καὶ πολλοὶ προσκεκλημένοι.

Ἡ ἑορτὴ καλῶς ὀργανωμένη καὶ ἐπιμελῶς προπαρασκευασμένη εἶχε καταπληκτικὴν ἐπιτυχίαν. Ἕνα πολυσύνθετον πρόγραμμα μὲ σκέτς χανουκᾶ, ὁμιλίες μαθητῶν, ἑβραϊκὰ τραγούδια χανουκᾶ τὰ ὁποῖα ἐτραγούδησεν ἡ χορωδία τῶν νέων τῆς Κοινότητος ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τοῦ φημισμένου μουσικοῦ κ. Παπᾶ, ἑβραϊκοὺς χοροὺς καὶ ἀπαγγελίας ἐχάρισαν εἰς τοὺς παρευρεθέντας μίαν εὐχάριστον ψυχαγωγίαν καὶ κατὰ κοινὴν ὁμολογίαν τὰ μέλη τῆς Κοινότητος σπανίως εἶχον τὴν εὐκαιρίαν νὰ ἀπολαύσουν τόσον ὡραίαν ἐκδήλωσιν τῶν νέων τῆς παροικίας.

Τὸ πρόγραμμα ἄρχισε μὲ ἄναμμα τῶν κηρίων χανουκᾶ ὑπὸ μικρῶν μαθητῶν τοῦ νηπιαγωγείου· ἐν συνεχείᾳ χορῳδία ἐκ 50 νέων περίπου καὶ ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τοῦ κ. Παπᾶ ἐτραγούδησε ἑβραϊκὰ τραγούδια τοῦ Χανουκᾶ. Ἐν συνεχείᾳ σκέτς, ἀπαγγελίαι, ὁμιλία. Ὀλίγον πρὸ τοῦ τέλους τῆς ἑορτῆς ὁ κ. Ἴνο Τιάνο ἀπένειμεν ἐξ ὀνόματος τοῦ Κέρεν Καγιέμετ Λεϊσραὲλ διπλώματα μπὰρ μιτσβὰ εἰς τρεῖς νέους τῆς Κοινότητος οἱ ὁποῖοι πρό τινος εἰσῆλθον στὴν ἡλικίαν Μπὰρ Μισβά. Κατόπιν ὁ πρόεδρος τῆς Σχολικῆς Ἐπιτροπῆς κ. Τζὸ Ἀμπραβανὲλ λαβὼν τὸν λόγον ἐξῆρε τὴν σημασίαν τῆς ἑορτῆς, εὐχαρίστησεν ἅπαντας τοὺς παρευρεθέντας εἰς τὴν ἑορτήν, ὅλους ἐκείνους οἱ ὁποῖοι εἰργάσθησαν φιλοτίμως καὶ διὰ παντὸς μέσου συνέβαλον εἰς τὴν ἐπιτυχίαν, τοὺς νέους τῆς Κοινότητος καὶ τὸ ζεῦγος ἑβραιοδιδασκάλων κ. κ. Ἀντέτ.

Οἱ ἑβραιοδιδάσκαλοι κ. Ρίνα καὶ Ἀμὶλ Ἀντὲτ ἀξίζουν θερμὰ συγχαρητήρια διὰ τὴν φιλεργίαν των καὶ ἀγάπην ποὺ δείχνουν στὴν ἐργασίαν των καὶ παρὰ τὸ γεγονὸς ὅτι μόλις πρὸ ὀλίγων μηνῶν ἀφιχθέντες ἐξ Ἰσραὴλ ἀνέλαβον ἐργασίαν καὶ ἀντιμετωπίζοντες πολλὰ προβλήματα ὡς τῆς γλώσσης, ἐν τούτοις ἀνέπτυξαν ἐξαιρετικὴν δρᾶσιν καὶ διὰ τῆς ἐργασίας των ἐκέρδισαν τὶς καρδιὲς ὄχι μόνον τῶν μαθητῶν, ἀλλὰ καὶ ὅλων τῶν μελῶν τῆς Κοινότητος καὶ ἡ ἐπιτυχία τῶν δύο τελευταίων ἑορτῶν ὑπόσχεται ἀκόμη πολλὰ διὰ τὸ μέλλον. Θερμὰ συγχαρητήρια ἀξίζουν πρὸς ὅλους τοὺς νέους οἱ ὁποῖοι ἐπέδειξαν μεγάλον ζῆλον καὶ ἐνδιαφέρον καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τῆς προετοιμασίας καὶ κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς ἑορτῆς ἄφθαστον ἐνθουσιασμόν. Σπανίως κανεὶς εὑρίσκει τέτοιους νέους οἱ ὁποῖοι νὰ θυσιάζουν τὴν ἀτομικήν των ψυχαγωγίαν διὰ νὰ προσέρχωνται εἰς τὰς προπαρασκευάς. Ἐξ ἄλλου ἡ ἐνεργὸς συμπαράστασις τῆς Σχολικῆς Ἐπιτροπῆς καὶ τοῦ διοικητικοῦ συμβουλίου τῆς Κοινότητος συνέβαλον τὰ μέγιστα διὰ τὴν ἐπιτυχίαν τῆς ἑορτῆς. Ἡ ἑορτὴ ἔκλεισε μὲ ἐντυπωσιακοὺς χορούς καὶ μὲ τοὺς Ἐθνικοὺς Ὕμνους Ἑλλάδος καὶ Ἰσραήλ. Μετὰ τὸ πέρας τῆς ἑορτῆς ἀντηλλάγησαν δῶρα μεταξὺ τῶν νέων, ἐπροσφέρθησαν γλυκίσματα καὶ τσάϊ εἰς τοὺς ἑβραιοδιδασκάλους καὶ ὅλους τοὺς νέους τῇ πρωτοβουλίᾳ πάντοτε τῶν νέων· τελικῶς οἱ νέοι ἀπῆλθον ἐνθουσιασμένοι καὶ ὑπερήφανοι διὰ τὴν ἐπιτυχίαν των.

Ι. Τ.

Ο ΕΛΙΕΖΕΡ ΜΠΕΝ ΓΙΕΟΥΔΑ & ΤΟ ΕΡΓΟΝ ΤΟΥ

Ὑπὸ ΜΕ·Ι.R FRAENKEL

Ποῖος δὲν γνωρίζει τὸ ὄνομά του; Καὶ ἐν τούτοις ὀλίγοι ἄνθρωποι γνωρίζουν τὸ ἔργον του. Τὸ ὄνομά του εἶναι παντοῦ εἰς τὸ Ἰσραήλ. Ἐδόθη εἰς ὁδοὺς εἰς σχολεῖα καὶ ἐτιμήθη ἐπίσης ἔξω τῆς χώρας.

Ὅταν κατὰ τὸ τέλος τοῦ τελευταίου αἰῶνος ὁ νεαρὸς Ἔνριχ Λόεβε, εἰς τὸ Βερολῖνον, ἤρχισε νὰ ὁμιλῇ τὰ ἑβραϊκὰ εἰς τὸ σπίτι του, μία ἐφημερὶς τοῦ Βερολίνου τὸν ἀπεκάλεσε «ὁ Μπὲν Γιεουδᾶ τοῦ Βερολίνου.» Τοιουτοτρόπως κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην πολλὰ ἔτη πρὶν ἢ τὸ «Tesaurus Totius Hebraitatis» ἐκδοθεῖ ὑπὸ τοῦ παγκοσμίου φήμης ἐκδοτικοῦ οἴκου Langenscheidt τῆς Λειψίας τὸ 1909, ἐθεωρεῖτο ὡς ἀνανεωτὴς τῆς ἑβραϊκῆς ὡς ζωντανῆς γλώσσης. Πενῆντα ἔτη παρῆλθον ἀπὸ τῆς ἐκδόσεως τοῦ πρώτου τόμου καὶ ὁ τελευταῖος τόμος ἐξεδόθη μόλις πρὸ ὀλίγου καιροῦ. Εἶναι ὁ 60ὸς τόμος τοῦ λεξικοῦ τὸ ὁποῖον μὲ τὴν «μεγάλην εἰσήγησιν» ἀντιπροσωπεύει τὸ ἔργον τῆς ζωῆς τοῦ συγγραφέως εἰς 70 τόμους. Ἐνῷ τὸ χειρόγραφον τοῦ πρώτου τόμου ἐστάλη εἰς τὸν ὡς ἄνω ἐκδοτικὸν οἶκον τὸ 1908, αἱ σημειώσεις αἱ ὁποῖαι σχηματίζουν τὸ συμπέρασμα ἐγράφησαν τὸ 5719 ἤτοι τὸ 1958, ἀπὸ τὸν υἱὸν τοῦ Μπὲν Γιεουδᾶ Ἐχοὺδ διὰ τὸν ἑξηκοστὸν τόμον.

Ὁ Ἐλιέζερ Μπὲν Γιεοῦδα ἀπέθανε τὸν Δεκέμβριον 1922 χωρὶς νὰ ἴδῃ τὴν πλήρη ἔκδοσιν τοῦ ἔργου του. Ἐδημοσίευσε ἕνα ὡρισμένον ἀριθμὸν ὁ ἴδιος καὶ ἡ προσπάθεια ἐσυνεχίσθη ἀπὸ τὴν χήραν του Ἔμδα, μὲ τὴν βοήθειαν τοῦ Ἐχοὺδ ὅστις ἔφερε εἰς πέρας τὸ ἔργον τοῦ πατρός του.

Αἱ δύο μεγάλαι πραγματοποιήσεις τοῦ Μπὲν Γιεοῦδα, ἡ ἀνανέωσις τῆς ἑβραϊκῆς γλώσσης καὶ ἡ σύνταξις τοῦ μεγάλου λεξικοῦ, εἶναι ἀδιαρρήκτως συνδεδεμέναι. Δὲν ἦτο ἕνας φιλόλογος. Εἰς τὸ Παρίσι ὅπου μετέβη ὅταν ἔφυγε ἀπὸ τὴν μικράν του πόλιν τῆς Λιθουανίας, ἐσπούδασε τὴν ἰατρικὴν καὶ ὄχι τὰς σημιτικὰς γλώσσας. Ἀλλὰ εἰς τὸ Παρίσι εἶναι ποὺ εἶχε τὴν ἰδέαν, ὑποστηριχθεῖσαν εἰς συνομιλίας μὲ ἕνα δημοσιογράφον μὴ Ἑβραῖον, νὰ ἀναζωογονήσῃ τὴν ἑβραϊκὴν ὡς γλῶσσαν καθημερινὴν τῶν Ἑβραίων τοῦ Ἔρετς Ἰσραέλ. Ὁ νεαρὸς λιθουανὸς φοιτητὴς τοῦ Ταλμοὺδ, ἦτο συνηθισμένος μὲ τὰς πηγὰς ἀλλὰ ἐπρόσκοπτε εἰς τὴν ἔλλειψιν λέξεων διὰ νὰ μεταφράσῃ διανοήματα τὰ ὁποῖα ἄλλαι γλῶσσαι ἐξέφραζον καὶ ἐχρειάζετο νὰ σχηματίσῃ ἀναγκαίους ὅρους. Ὁ παρισινὸς παντοπώλης του τοῦ εἶχε δώσει ἕνα παλαιὸν βιβλίον λογαριασμῶν ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἤρχισε νὰ συγκεντρώνῃ τὰ πρῶτα στοιχεῖα τοῦ ἑβραϊκοῦ λεξικοῦ.

Ἠρεύνα συστηματικῶς τὴν ἀρχαίαν ἑβραϊκὴν λογοτεχνίαν πρὸς ἀνεύρεσιν λέξεων αἱ ὁποῖαι τοῦ ἔλειπον καὶ ὅταν δὲν εὕρισκεν ἐκεῖ ἐσχημάτιζε ὁ ἴδιος τοιαύτας. Ἂς δώσωμεν μερικὰ παραδείγματα: Δὲν ὑπῆρχε ἑβραϊκὴ λέξις διὰ «Ἐφημερίς.» Ἐχρησιμοποίουν τὰς λέξεις *γαζέτα, ζέϊτουγκ, χιντουσίμ, χαντασσότ, μεγκιλᾶ, ἄφα* κ.λ.π. Ὁ Μπὲν Γιεοῦδα εἰσήγαγε *ἴτον* ἀπὸ τὸ *ἔθ* (χρόνος) ἑβραϊστί. Ἔφευρε λέξιν *μιχτάρα* (ἀστυνομία) ἕως τότε ἐχρησιμοποίουν τὴν *πολίτσια* ἢ τὴν *χατσὰρ χαματάρα* βιβλικήν. Οἱ δύο νεολογισμοὶ ἐγένοντο δεκτοί. Ἄλλα παραδείγματα μετὰ εἶναι: *ἀατσμαοὺτ* (ἀνεξαρτησία), *γκαμίςς* (ἐλαστικόν), *ἀντίςς* (ἀδιάφορος) *μισπαρᾶ* (αἴθουσα κουρείου) καὶ οὕτω καθεξῆς. Ὅλαι αὐταὶ αἱ ἐκφράσεις ὀλίγον, πολὺ, ἱκανοποιητικαί, εἶναι τώρα τόσον διαδεδομέναι ὥστε κανεὶς δὲν διερωτᾶται πόθεν προέρχονται.

Ὁ Μπὲν Γιεοῦδα περὶ τὸ 1870 ὑπὸ τὴν ἐντύπωσιν τοῦ ρομάντσου τοῦ Τζὼρτζ Ἔλιοτ «Δανιὲλ Ντερόντα», ἔγινε ἕνας ἀπὸ τοὺς Ὀβεβὲ Σιών. Ὑπεστήριξε ὅτι ἕνας λαὸς ἔχει ἀνάγκην μιᾶς ἐθνικῆς γλώσσης, ὅτι ἡ γλῶσσα αὐτὴ ὀφείλει νὰ ἀποκατασταθῇ τῇ βοηθείᾳ ἑνὸς λεξικοῦ καὶ νὰ προσαρμοσθῇ εἰς τὰς ἀνάγκας τῆς ὥρας. Αἱ τρεῖς ἀπασχολήσεις τοῦ νεαροῦ φοιτητοῦ τῆς ἰατρικῆς εἶχον τοιουτοτρόπως ἕνα βαθὺν καὶ λογικὸν δεσμόν: Ὁ σιωνισμός, ἡ ἑβραϊκὴ καὶ τὸ λεξικὸν ἐσχημάτιζον ἕνα μοναδικὸν ἰδανικόν. Ἐξ ἄλλου, ἡ ἐπιρροὴ τοῦ φίλου του μὴ Ἑβραίου τὸν ἐνεθάρρυνε εἰς τὰ σχέδιά του.

Εἰς τὸ Παρίσι εἶναι ποὺ ὁ Μπὲν Γιεοῦδα ἐδημοσίευσε τὸ πρῶτον του ἄρθρον εἰς τὴν ἑβραϊκὴν καὶ αἱ δημοσιογραφικαὶ δράσεις του τοῦ ἔδωσαν ταχέως μεγάλην φήμην εἰς τὸν ἑβραϊκὸν τύπον. Τὸν Δεκέμβριον 1881 ἔφθασε εἰς τὴν Γιάφφα καὶ ὀλίγον βραδύτερον εἰς τὴν Ἱερουσαλὴμ ὅπου ἔγινε συνεργάτης καὶ ἀκολούθως ὑποδιευθυντὴς τοῦ ἑβραϊκοῦ ὀργάνου τοῦ Ντὸβ Φρούμκιν «Χαβατσελέθ.» Ὅταν ἐγεννήθη τὸ πρῶτον του παιδί, ὁ Μπὲν Γιεοῦδα καὶ ἡ γυναῖκα του δὲν ὡμίλουν παρὰ τὰ ἑβραϊκὰ εἰς τὴν οἰκίαν. Ἄλλοι εἶχον βεβαίως ὁμιλήσει τὰ ἑβραϊκὰ πρὸ αὐτῶν ἀλλὰ ἐκεῖνοι δὲν ὡμίλουν παρὰ *μόνον* τὰ ἑβραϊκά. Εἰς τὰς ἀρχὰς εἶχε γίνει περίγελως σὰν ἕνας Δὸν Κιχώτης ἀλλὰ ἀπέβη ὁ σκαπανεὺς τῆς οἰκογενειακῆς ἑστίας ὅπου οἱ [illegible] τὰ ἑβραϊκά, τῆς ἑβραϊκῆς ἀτμοσφαίρας, ὁ ἐθνικὸς ἡγέτης εἰς τὸν τομέα τῆς ἑβραϊκῆς γλώσσης. *Χασλατὰθ χὰ—ἰβρὶτ* ἦτο τὸ σύνθημά του ποὺ δύναται νὰ μεταφρασθῇ: «Νὰ κάμωμεν τὴν ἑβραϊκὴν γλῶσσαν τοῦ Γισούβ.»

Τὸ ἐρώτημα τὸ ὁποῖον τίθεται εἶναι εἰς ποῖον μέτρον ὁ Μπὲν Γιεοῦδα εἰσήγαγε τὴν ἑβραϊκὴν ὡς ὁμιλουμένην γλῶσσαν καὶ εἰς ποῖον μέτρον ἄλλοι τὸ ἔπραξαν πρὸ αὐτοῦ. Ὑπῆρξε παράδειγμα χάριν ἕνας ἐγγράμματος Ἑβραῖος ἀπὸ τὴν Ἀνδριανούπολιν, ὁ Ἰωσὴφ Ἀλεβὺ ὅστις ἐδίδασκε εἰς τὸ Παρίσι καὶ ὅστις ἔδιδε ἕνα μέρος τῶν μαθημάτων του εἰς τὴν ἑβραϊκήν. Ὑπῆρχε ὁ Νισσὶμ Μπεχὰρ (1847—1931) καθηγητὴς τῆς σχολῆς τῆς Ἀλλιάνς εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν ὅπου ὀλίγη ὕλη ἐμιλεῖτο εἰς τὴν ἑβραϊκὴν (Ὁ Μπεχὰρ ἔγινε βραδύτερον φίλος τοῦ Μπὲν Γιεοῦδα). Εἰς τὸ Παρίσι ὁ Μπὲν Γιεοῦδα εὑρίσκετο εἰς τὸ νοσοκομεῖον μὲ τὸν σοφὸν [illegible] τῆς Ἱερουσαλὴμ Α. Λούντζ καὶ συνεννοοῦντο ἑβραϊκά. Ὅταν ἕνας «σοφὸς» ἀπὸ τὴν Ἀνατολὴν ἤρχετο εἰς τὴν Εὐρώπην, τὸ μέσον τῆς ἐπικοινωνίας ἦτο ἡ ἑβραϊκή. Ὁ παπποὺς τοῦ Ἔνριχ Λόεβε, Λούντζο Λόεβε, ἐξέπληξε τὰ μέλη τῆς ἑβραϊκῆς κοινότητος τοῦ Στρέλιτζ Μάκλενμπουργκ, διαπραγματευόμενος εἰς ἑβραϊκὴν μὲ ἕνα ἀπεσταλμένον σεφαρδὶ ὁ ὁποῖος εὑρίσκετο εἰς τὴν βορεινὴν αὐτὴν πόλιν τῆς Γερμανίας διὰ νὰ συλλέξῃ κεφάλαια διὰ τὴν Ἁγίαν Γῆν. Ὅταν κατὰ τὸ δεύτερον ἥμισυ τοῦ 18ου αἰῶνος, ὁ Σολομὼν Μαϊμὸν ἦλθεν ἀπὸ τὴν Λιθουανίαν εἰς τὸ Καινιγκσμπουργ, μετέφραζε ἀποσπάσματα τοῦ Φαίδωνος τοῦ Μέντελσον εἰς τὴν ἑβραϊκὴν διὰ μίαν ὁμάδα Ἑβραίων φοιτητῶν· αὐτοὶ οἱ γερμανοεβραῖοι ἠννόουν τὰ ἑβραϊκὰ διότι ἡ γνῶσις τῆς γλώσσης ἦτο τότε διαδεδομένη εἰς τὴν Δύσιν.

Τὸ 1783 ἕνας σύνδεσμος διὰ τὴν διάδοσιν τῆς ἑβραϊκῆς γλώσσης εἶχε συστηθῆ εἰς τὸ Καινιγκσμπεργ ὑπὸ τὸ ὄνομα «Ντορσὲ λεσὸν Ἔβερ.» Περὶ τὰ ἑκατὸν χρόνια ἐνωρίτερον τὸ 1680, ἕνας Ἑβραῖος ταξειδιώτης ἐπισκεπτόμενος τὴν Γιεσιβᾶ τοῦ Ἄμστερνταμ εἰς τὴν ὁποίαν ἐσύχναζε ὁ Σπινόζα, ἐσημείωνε μὲ ἔκπληξιν ὅτι τὰ μαθήματα εἰς τὴν 5ην τάξιν ἐδίδοντο εἰς τὴν ἑβραϊκὴν καὶ ὄχι εἰς τὴν ἱσπανικὴν οὔτε εἰς τὴν ὁλλανδικήν. Ὅταν ὁ Λούντβιγκ Φραῖγκελ ἔφθασεν εἰς τὴν Ἱερουσαλὴμ ἐξεπλάγη ποὺ ἤκουσε τὸν Πρόξενον τῆς Μεγάλης Βρεταννίας Τζέϊμς Φίν, ὅστις δὲν ἦτο Ἑβραῖος, νὰ ὁμιλῇ τὰ ἑβραϊκά. Ἡ Ἱερουσαλὴμ ὑπῆρξε πάντοτε ἡ πόλις τῆς συγκεντρώσεως τῶν ἐξορίστων, ὅπου «χαχαμὶμ» τῆς Τουρκίας, Χασσιδὶμ τῆς Πολωνίας, εὐσεβεῖς Ἑβραῖοι τῆς Γερμανίας καὶ μετανάσται τῆς Ὑεμένης συνηντῶντο. Καὶ πῶς αἱ διαφορετικαὶ αὐταὶ κοινότητες θὰ ἠδύναντο νὰ συνεννοηθοῦν ἐὰν ὄχι διὰ μέσου τῆς ἁγίας γλώσσης «Λεσὸν Ἀκόδες»: Ἕνας γερμανὸς ἱππότης ὁ Ἀρνὸλδ βὸν Χὰρφ (1471—1507) εἶχε ἤδη σημειώσει ὅτι οἱ Ἑβραῖοι τῆς Ἱερουσαλὴμ ὁμιλοῦν τὰ ἑβραϊκὰ μεταξύ των. Τοιουτοτρόπως ὁ Μπὲν Γιεοῦδα καὶ ὁ φίλος του Ι. Πινὲς ἠδύναντο νὰ βασισθοῦν εἰς μίαν ζῶσαν παράδοσιν. Ἡ ἑβραϊκὴ ὡμιλεῖτο πάντοτε μεταξὺ Ἑβραίων. Ἂν καὶ οἱ ἀσκεναζεὶμ ὡμίλουν τὰ Γίδις οἱ σεφαραδὶμ τὰ λαδίνο ἢ τὰ ἰταλικά, οἱ Ἑβραῖοι τοῦ Μαρόκου τὰ ἀραβικά, ὅταν ἤρχοντο εἰς τὴν ἀγορὰν καὶ δὲν ἠδύναντο νὰ συνεννοηθοῦν μεταξύ των, κατέφευγον εἰς τὴν ἑβραϊκὴν τὴν ὁποίαν ὀλίγον ἢ πολὺ ἐγνώριζον.

Ὁ Μπὲν Γιεοῦδα καὶ ὁ φίλος του Πινές, γεφυρώνοντες μίαν ὑπάρχουσαν τάσιν, ἔκαμαν ἀπὸ τὴν ἱερὰν γλῶσσαν, ἐκεῖνο ποὺ ὀνομάζουν σήμερον, σύγχρονον ἑβραϊκήν. Ἡ ἐπίσημος ἀναγνώρισις τῆς ἑβραϊκῆς ὡς ὁμιλουμένης γλώσσης ἦλθε μαζὶ μὲ τὴν Βρεταννικὴν Ἐντολὴν διὰ τὴν Παλαιστίνην. Τέλος τὸ Κράτος τοῦ Ἰσραὴλ ἔδωκε μίαν νόμιμον ἐπιβεβαίωσιν εἰς ὅλην τὴν ἐπιχείρησιν ἥτις ἐγεννήθη ἀπὸ τὰ ὄνειρα τοῦ λιθουανοῦ φοιτητοῦ ὅστις διέμενε εἰς τὸ Παρίσι τὸ 1878—1879. Κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην δὲν ἠδύνατο νὰ εἶναι παρὰ μία γλῶσσα παράλληλα στὴν Γίδις, τὴν Λαδίνο ἢ τὴν ἀραβικὴν καὶ ὄχι τὸ κεντρικὸν στήριγμα τῆς ἐθνικῆς ζωῆς. Ἴσως πολλοὶ συγγραφεῖς μεταξὺ τῶν ὁποίων καὶ ὁ Μπιάλικ νὰ εἶχαν γράψει εἰς τὴν ἑβραϊκήν, ἀλλὰ εὕρηκαν ἕνα ἀναγνωστικὸν κοινὸν διὰ νὰ τοὺς διαβάσῃ;

Τὸ ἰσραηλινὸν ταχυδρομεῖον ἔπραξε καλῶς νὰ τιμήσῃ τὴν μνήμην τοῦ Μπὲν Γιεοῦδα διὰ τῆς ἐκδόσεως τὸν Νοέμβριον τοῦ 1959 ἑνὸς εἰδικοῦ γραμματοσήμου μὲ τὴν εἰκόνα του διὰ νὰ μνημονεύσῃ τὴν 100ὴν ἐπέτειον τῆς γεννήσεώς του καὶ ὁ λαὸς τοῦ Ἰσραὴλ δικαίως τὸν τιμᾷ μὲ τὴν ὀνομασίαν ὁδῶν καὶ ἱδρυμάτων μὲ τὸ ὄνομά του.

ΜΝΗΜΕΙΟΝ ΔΙΑ ΤΑ ΘΥΜΑΤΑ ΤΩΝ ΝΑΖΙΣΤΩΝ ΕΙΣ ΤΟ ΒΕΛΓΙΟΝ

ΒΡΥΞΕΛΛΑΙ. — Ἕνα μνημεῖον διὰ τὴν ἀνάμνησιν τῶν μαρτύρων Ἰσραηλιτῶν τοῦ Βελγίου οἱ ὁποῖοι εἰς ἀριθμὸν 25.000 ἐξωντώθησαν εἰς τὰ ναζιστικὰ στρατόπεδα, θὰ ἀνεγερθῇ τὴν ἄνοιξιν 1964 εἰς Ἀντερλέχτ, ἑβραϊκὴν συνοικίαν τῶν Βρυξελλῶν πρὸ τοῦ πολέμου.

Τὸ μνημεῖον, τὸ ὁποῖον θὰ ἐκτελεσθῇ ἀπὸ τὸν γλύπτην Νὰτ Νεουζὰν τοῦ ὁποίου οἱ γονεῖς ἀπέθανον εἰς τὴν ἐξορίαν καὶ ὅστις ὁ ἴδιος ὑπῆρξε κρατούμενος εἰς στρατόπεδον συγκεντρώσεως, θὰ ἀνεγερθῇ εἰς μίαν πλατεῖαν νεωστὶ διασκευασθεῖσαν.

Τὸ σχέδιον τοῦ μνημείου θὰ ἐκτεθῇ ἀπὸ τὰς 13 ἕως 20 Ἰανουαρίου εἰς τὸ Ἀνάκτορον τῶν Καλῶν Τεχνῶν τῶν Βρυξελλῶν καὶ τὰ ἐγκαίνια θὰ γίνουν παρουσίᾳ τῆς βασιλομήτορος Ἐλισάβετ τοῦ Βελγίου καὶ πολλῶν προσωπικοτήτων.